

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

Raziskovalna naloga

DRUŽABNA OMREŽJA IN MLADI

Avtorja:

Teo Jezernik
Stian Džumhur

Mentorica:

Tanja Stermecki, prof.

OŠ Lava
Celje, marec 2015

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

Raziskovalna naloga

DRUŽABNA OMREŽJA IN MLADI

Avtorja:

Teo Jezernik

Stian Džumhur

Mentorica:

Tanja Stermecki, prof.

OŠ Lava
Celje, marec 2015

POVZETEK

Družabna ali socialna omrežja predstavljajo našo mlado generacijo, saj so bolj ali manj nastala v času našega rojstva ali pa naše zgodnje mladosti, tako resnično velja, da nas spremljajo že od rojstva. Midva sva se v tej nalogi namenila bolj podrobno raziskati ta fenomen, ki krati ali pa bogati čas milijonom uporabnikom po vsem svetu. Raziskala sva nastanek, pomen in uporabo po najinem mnenju najpogosteje uporabljenih socialnih omrežij in naredila raziskavo o njihovem poznavanju in uporabnikih med osnovnošolci.

Odločila sva se predstaviti tudi dobre in slabe strani socialnih omrežij.

Raziskovanje te teme naju je zelo pritegnilo, poleg tega pa sva izvedela in se naučila veliko novega.

Ključne besede: socialna omrežja, zgodovina, dobre strani uporabe, slabe strani uporabe

ZAHVALA

Raziskovalno nalogo sva pripravila s pomočjo mentorice Tanje Stermecki, prof. slovenščine, za kar se ji iskreno zahvaljujema. Hvaležna sva za podporo, usmerjanje, nasvete, trud, dragoceni čas in nesebično pomoč.

Zahvaljujema se učencem OŠ Lava in se vsem ostalim učencem, ki so reševali anketo.

Prav tako se zahvaljujema gospe ravnateljici Osnovne šole Lava, Marijani Kolenko.

Zahvaljujema se komisiji za pregled dela.

KAZALO

POVZETEK.....	I
KAZALO.....	III
Kazalo slik in fotografij.....	IV
Kazalo grafov	IV
1. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA, CILJEV, RAZISKOVALNIH VPRAŠANJ IN HIPOTEZ.....	1
1.1 HIPOTEZE	2
1.2 RAZISKOVALNE METODE, VZORCI IN VIRI.....	2
2. TEORETIČNI UVOD.....	4
2.1 ZGODOVINA SOCIALNIH OMREŽIJ.....	4
2.2 SOCIALNA OMREŽJA – DANES	4
2.3 OPIS SOCIALNIH OMREŽIJ	5
2.3.1 TWITTER	5
2.3.2 GOOGLE+.....	6
2.3.3 FLICKER.....	7
2.3.4 FACEBOOK.....	7
2.3.5 YOUTUBE.....	8
2.3.6 SKYPE.....	9
2.3.7 INSTAGRAM.....	10
2.4 PREDNOSTI IN SLABOSTI SOCIALNIH OMREŽIJ	11
2.4.1 PREDNOSTI.....	11
2.4.2 SLABOSTI.....	11
3. REZULTATI	12
3.1 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	16
4. ZAKLJUČEK	21
5. VIRI IN LITERATURA	23

Kazalo slik in fotografij

Slika 1. Logotip Twitter.	6
Slika 2. Logotip Google +.	6
Slika 3. Logotip Flickr	7
Slika 4. Logotip Facebook.	8
Slika 5. Logotip YouTube.	9
Slika 6. Logotip Skype.....	10
Slika 7. Logotip Instagram.....	10

Kazalo grafov

Graf 1. Razporeditev anketiranih po starostnih skupin.	16
Graf 2. Katera socialna omrežja poznaš?	17
Graf 3. Katera socialna omrežja uporabljaš?	18
Graf 4. Kdaj si si prvič ustvaril račun na socialnem omrežju?	18
Graf 5. Zakaj si si ustvaril profil?	19
Graf 6. Kako pogosto uporabljaš socialna omrežja?	19
Graf 7. Ali imaš na socialnem omrežju, ki ga najpogosteje uporabljaš, za svoje prijatelje tudi starše?	20

1. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA, CILJEV, RAZISKOVALNIH VPRAŠANJ IN HIPOTEZ

Druženje (mreženje) je že od nekdaj sestavni del socializacije med ljudmi. Prvi znani podatki pričajo o druženju moških med lovom in žensk med nabiranjem sadežev in rastlin. Čeprav človek takrat še ni imel možnosti komunicirati na daljavo, pa so vseeno za sabo pustili dolgoletno sled (npr. če pogledamo slike sesalcev, ki jih lahko vidimo v Altamiri v Španiji in so nastale 13.500 let pred našim štetjem, v ledeni dobi). Jamske poslikave so verjetno slike verskega pomena, obredi rodnosti, obred ki spodbuja lov, magija, spolna simbolika, totemizem, mogoče bi jih bilo razlagati kot boj med dvema klanoma, ki jih zastopata srnjad in bizon in tako dalje. Vse so samo ugibanja, ničesar do sedaj ni bilo mogoče dokazati.

Kasneje se je razvojem človeštva razvijala tudi kultura, kot sestavni del kulture pa pisava. Pred 5000 leti so v Mezopotamiji razvili klinopis, ki so ga sestavljali različni piktogrami. Pisava je postala mednarodna, saj so bili znaki prilagojeni in so se lahko uporabljali v različnih jezikih. Zanimivost je še ta, da so se v tem obdobju prvič pojavile tablice, le da so bile te glinene.

V Egiptu so razvili pisavo, ki so jo poimenovali hieroglifi, to so prav tako sestavljali znaki, zapisovali pa so jo na papirus.

Kasneje so Stari Grki razvili črkovno pisavo, zapisovali pa so še vedno na nelakirano keramiko, vrče, vaze, glinene posode in ploščice.

Šele z ustanovitvijo rimske države se je začela razvijati latinica, ki so jo veliko spreminjali vse do druge polovice 19. stoletja. Zapisi so bili v začetku namenjeni zgolj verskim obredom, to lahko vidimo pri najstarejših Brižinskih spomenikih, ki so v sebi nosili moč, da so pri verskih obredih združevali ljudi v slovenskem jeziku, kar je pomenil velik družbeni napredek. Kasneje so pisavo začeli uporabljati tudi v bolj posvetne namene. Tako so npr. v srednjem veku v Škofji Loki napisali prvi koledar. Leta 1550 smo Slovenci dobili prvi slovenski knjigi, ki sta pomenili začetek kulturnega življenja ljudi. Ljudje so se zbirali ob branju Svetega pisma. Lahko bi rekli nekakšni predhodnici Facebooka, saj so ljudje z zanimanjem brali razna pisma in zgodbe iz življenja drugih ljudi (oseb iz Biblije), zelo dobro so znali povedati, kdo je dober, kdo slab, kdo je kaj naredil in podobno. Kasneje, z razvojem književnosti so ljudje brali tudi komedije, romane, pesmi ... Ljudje so se na ta način družili in spoznavali svetove drugih, četudi so bili to

izmišljeni svetovi pisateljev, so marsikdaj temeljili na resničnih dogodkih. Več desetletij ali stoletje kasneje pa se ljudje z iznajdbo novih komunikacijskih sredstev, kot so npr. telefon, televizija in računalnik, družimo vedno manj. Socialni status družin zapoveduje, da so omenjeni predmeti v vsakem domu – seveda se najdejo družine, ki tega ne odobravajo ali si jih finančno ne morejo privoščiti, in zato teh naprav nimajo doma. Ljudje se zaradi navidezne bližine, ki nam jo omogoča računalnik, vedno manj neposredno družimo, to pomeni, da nismo v istem prostoru in da si ne govorimo v obraz.

1.1 HIPOTEZE

Oblikovali smo naslednje hipoteze:

1. 60% otrok starih od 10 do 15 let se socialnim omrežjem pridruži zaradi prijateljev.
2. 40% anketiranih učencev uporablja socialno omrežje več kot dvakrat na dan.
3. 30% anketiranih učencev si je prvi spletni račun ustvarilo pri 10. letih.
4. 20% anketiranih učencev ima starše za prijatelje (npr. na Facebooku).

1.2 RAZISKOVALNE METODE, VZORCI IN VIRI

Za naslov raziskovalne naloge smo se hitro dogovorili, saj naju je zanimalo področje družabnih oziroma kot bova v nadaljevanju imenovala socialnih omrežij. Nato sva zbrala ideje, kaj bi predstavila v raziskovalni nalogi in na kakšen način, da bi bila raziskovalna čimbolj zanimiva.

Pri raziskavi sva uporabila anketo, ki je vsebovala 9 osnovnih vprašanj o socialnih omrežjih. K reševanju ankete je bilo povabljenih 9 celjskih osnovnih šol, poleg tega pa so na spletni strani mojaanketa.si imeli možnost sodelovati osnovnošolci iz vse Slovenije, ki so stari med 10 in 15 let. Glede na to, da je tema precej nova in da se navezuje predvsem na računalniških svet, sva veliko podatkov pridobila na internetu, nekaj pa tudi v drugih medijih.

Najprej sva poiskala čim več podatkov o različnih socialnih omrežjih, nato pa sva začela razmišljati, katere od teh poznajo najini vrstniki in mlajši. V nadaljevanju sva izvedla anketo med učenci, s katero sva skušala zbrati podatke o poznavanju in uporabi socialnih omrežij med mladimi.

Vse podatke sva statistično obdelala, in sicer je bilo v raziskavo vključenih 127 anketirancev. Povprečna starost anketirancev je 13,7 let.

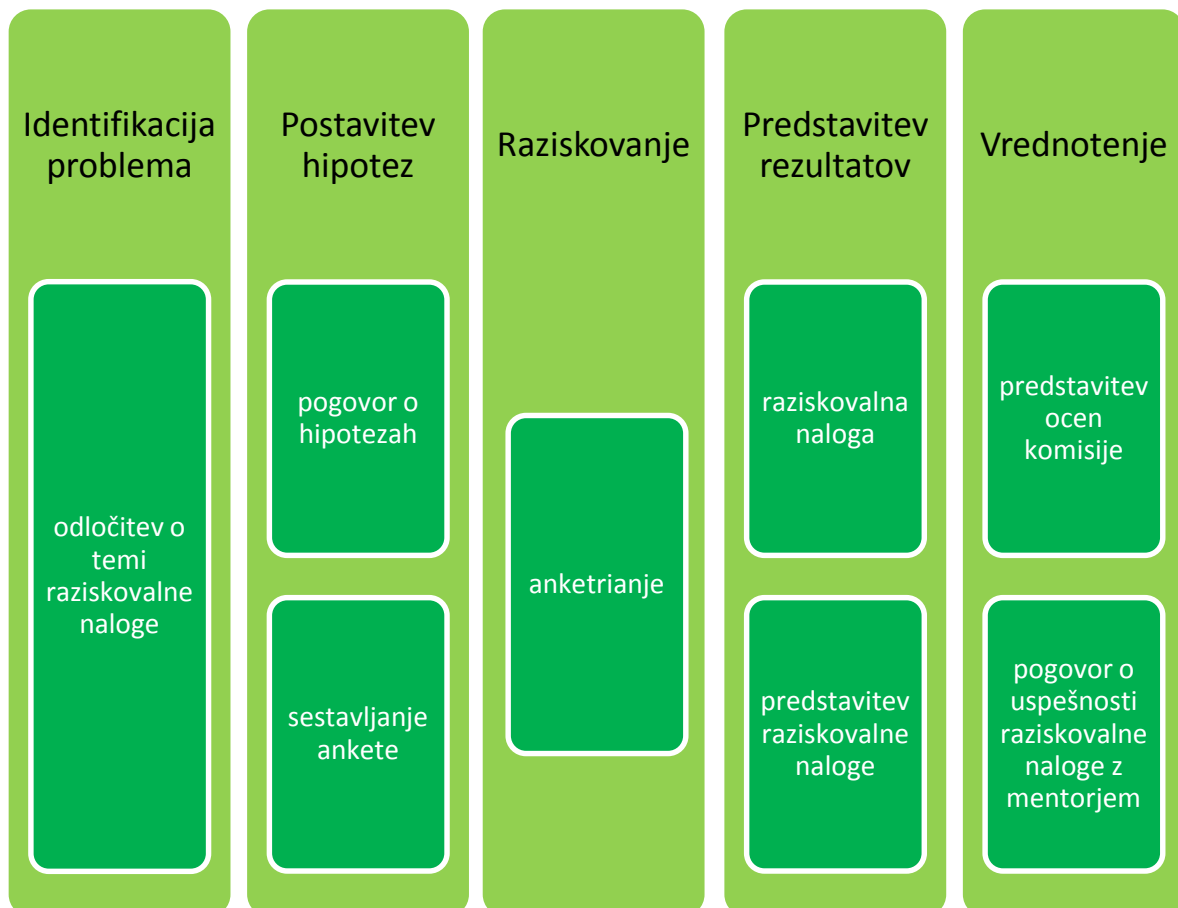
Uporabljene tehnike kvantitativnega raziskovanja:

- anketni vprašalnik,
- statistična obdelava podatkov.

Podatke smo obdelali s programom Microsoft® Excel®.

V spodnji shemi lahko preberete faze raziskovanja.

Rezultate smo empirično obdelali in v nadaljevanju jih bomo tudi predstavili.

Shema 1. Metode dela.

2. TEORETIČNI UVOD

2.1 ZGODOVINA SOCIALNIH OMREŽIJ

Možnost, da računalniško mreženje omogoči nove oblike računalniško posredovanih socialnih interakcij, je bila znana že zgodaj. Prizadevanja o podpori spletnih socialnih omrežij skozi računalniško posredovano komunikacijo so se začela v mnogih zgodnjih spletnih storitvah. Številne prototipne lastnosti spletnih socialnih omrežij pa so bile prav tako prisotne v spletnih storitvah, kot so America Online, Prodigy in CompuServe. Zgodnja socialna mreženja se na svetovnem spletu pojavijo v obliki podspletnih skupnosti, kot so Theglobe.com (1995), Geocities (1994) in Tripod.com (1995). Mnogo spletnih strani je začelo razvijati naprednejše funkcije, ki uporabniku olajšajo iskanje in urejanje prijateljev. Ta novejša generacija socialnih spletnih strani je zacvetela s pojavom Makeoutclub leta 2000, ki mu je leta 2002 sledil Friendster in kmalu postal del internetnega mainstreama. Leto pozneje sta mu sledila MySpace in LinkedIn, in nazadnje še Bebo. Potrditev porasti popularnosti strani socialnih omrežij pa je z letom 2005 pomenil podatek, da je imel MySpace več ogledov kot Google. Facebook, ustanovljen leta 2004, je od takrat postal največje spletno socialno omrežje na svetu. Poleg njega pa dandanes že skoraj vsaka druga stran uporablja širok nabor socialnega mreženja (www.web.sc-celje.si).

2.2 SOCIALNA OMREŽJA – DANES

Spletna socialna omrežja so aplikacije, spletne storitve, platforme ali strani, ki gradijo in odražajo socialne mreže ali socialne odnose med ljudmi, ki imajo skupne interese in aktivnosti. Te spletne aplikacije posameznikom omogočajo:

- ustvarjanje javnega ali delno javnega profila znotraj omejenega sistema,
- sporazumevanje z uporabniki, s katerimi smo povezani in
- prikazovanje in pretok naših seznamov povezav in povezav drugih znotraj sistema.

Strani spletnih socialnih omrežij omogočajo uporabnikom deljenje idej, aktivnosti, dogodkov in interesov znotraj svojih individualnih omrežij – zagotavljajo sredstva za interakcijo med uporabniki preko interneta. Glavni atribut spletnih socialnih omrežij je omogočiti posamezniku

možnost ohranjanja stikov z ljudmi, ki jih morda ne bi videl nikoli več. Po drugi strani pa lahko s pomočjo spletnih socialnih omrežij posameznik gradi novo obsežnejšo mrežo poznanstev in pridobiva nove prijatelje. Vsi ti spletno zgrajeni odnosi oz. omrežja zajemajo ogromno število uporabnikov interneta. Delovanje je izjemno tekoče, z nizkimi stroški povezanimi z vstopom ali izstopom. Socialna omrežja so tako kot številne druge mreže nekako urejena s pridihom naključnosti. To pa zato, ker si še tako naključne stike, s katerimi se povežemo v večjo mrežo, ne izberemo čisto naključno (www.portalosv.si).

2.3 OPIS SOCIALNIH OMREŽIJ

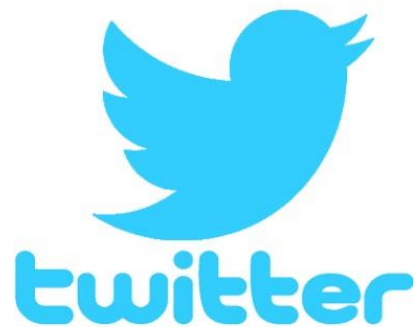
2.3.1 TWITTER

Twitter ali slovensko Čivkač je spletno družbeno omrežje in mikroblogna storitev, ki svojim uporabnikom omogoča, da med seboj izmenjujejo kratka sporočila, dolga do 140 znakov. Takšnim sporočilom rečemo tweets ali čivki (www.wikipedia.com).

Ustanovitelji omrežja so Jack Dorsey, Evan Williams, Noah Glass in Biz Stone, generalni direktor je Dick Costolo. Podjetje je bilo ustanovljeno 21. marca 2006, v San Franciscu, v Kalifornija, ZDA (www.wikipedia.com).

Omrežje se je razmahnilo z uporabo pametnih telefonov, ključno za uspeh podjetja/aplikacije pa je bilo, da so twitter pogosteje kot facebook začeli uporabljati mnogi zvezdniki, ki so na ta način skrbeli za svojo promocijo in komunikacijo z oboževalci in privrženci. Med najbolj znanimi uporabniki najdemo celo ameriškega predsednika Baracka Obama in njegovo ženo Michelle.

Zaščitni znak je ptičica.

Slika 1. Logotip Twitter.

2.3.2 GOOGLE+

Google + je socialno mreženje in identiteta storitev, ki je v lasti in upravljanju Google Industrije. Google je opisano Google+ kot "družbeni sloj", ki krepi mnoge od svojih spletnih lastnosti.

V oktobru 2013 je Google štel 540 milijonov aktivnih uporabnikov, ki so uporabljali vsaj eno storitev v Googlu, od katerih je 300 milijonov uporabnikov po njihovem mnenju aktivnih. Raziskava 2013 je pokazala, da 30% anketiranih uporabnikov pametnih telefonov uporablja Google plus app vsaj enkrat na mesec.

Slika 2. Logotip Google +.

2.3.3 FLICKER

Flickr je spletno mesto, ki omogoča gostovanje za slike in videoposnetke. Namenjeno je urejanju fotografij in videov ter deljenju vsebine uporabnika z drugimi uporabniki. Spletno omrežje Flickr je bilo razvito leta 2004 s strani Ludicorp in leta 2005 prevzeto s strani podjetja Yahoo. Spletno omrežje nam omogoča shranjevanje slik z osebami, s katerimi mi to želimo. Omrežje je postalo "dom" več bilijonom slik in 10 milijonov uporabnikov. Spletno omrežje Flickr omogoča ustvarjanje lastnega računa, tako je postalo že delno socialno omrežje. Po uspešno ustvarjenem računu in prijavi lahko uporabnik nalaga fotografije, ustvarja albume, deli fotografije, komentira fotografije ostalih (www.wikipedia.com).

Slika 3. Logotip Flickr

2.3.4 FACEBOOK

Facebook je družbena spletna stran, ki je bila ustanovljena 4. februarja 2004 v mestu Cambridge v Massachusettsu in pripada in deluje v okviru zasebnega podjetja Facebook, Inc.

Mark Zuckerberg je februarja 2004 kot študent harvardske univerze ustanovil »The Facebook«. Člen »the« so opustili ob nakupu domene facebook.com leta 2005. Sprva so člani lahko postali le študentje s Harvarda in že konec februarja 2004 se je registrirala več kot polovica študentov iz omenjene univerze. Tedaj sta se pri vzdrževanju spletnega mesta Zuckerbergu pridružila še Dustin Moskovitz in Chris Hughes. Facebook se je kmalu razširil še na druge univerze, kot so

Stanford, Columbia, Yale. V nadaljnjih dveh mesecih so člani lahko postali še študentje iz nekaterih drugih izobraževalnih ustanov (MIT, Boston University, Boston College, Northeastern University, šole, članice Ivy League). Konec šolskega leta sta Zuckerberg in Moskovitz z Andrejem McCollumom, ki je začel s poletno prakso na Electronic Arts, odselila v Palo Alto v Kaliforniji (www.wikipedia.com).

Facebook je danes najbolj znano socialno omrežje, saj ga pozna kar 90 % vprašanih v naši anketi, uporablja pa ga 45,6 % anketirancev iz naše ankete. V svetu pa je kar 2 milijarde uporabnikov facebook storitev.

Slika 4. Logotip Facebook.

2.3.5 YOUTUBE

YouTube je popularna spletna stran za izmenjavo videoposnetkov, kjer jih uporabniki lahko pregledujejo, komentirajo in ocenjujejo. Za nalaganje, komentiranje in ocenjevanje videoposnetkov je potrebna registracija, za pregledovanje pa ne. Izjema so posnetki, ki niso primerni za osebe mlajše od 18 let. Uporabniki lahko nalagajo lastne posnetke in tiste posnetke, za katere imajo dovoljenje avtorja.

Ustanovitelji spletne strani Youtube so Chad Hurley, Steve Chen, Jawed Karim. Pred tem so bili zaposleni v podjetju PayPal. Domena »YouTube.com« je bila aktivirana 15. februarja 2005 in je bila naslednjih nekaj mesecev v stanju razvijanja. V maju leta 2005 je bila stran postavljena na ogled javnosti, šest mesecev kasneje pa je pričela z delovanjem. YouTube je bil ustanovljen

z zasebnimi sredstvi, novembra leta 2005 pa je podjetje Sequoia Capital vložilo 3,5 milijona in v aprilu 2006 še 8 milijonov dolarjev. 9. oktobra 2006 je bilo oznanjeno, da bo podjetje prevzel Google za 1,65 milijarde dolarjev v delnicah. Dogovor je bil zaključen 13. novembra. Dogovor je vključeval, da YouTube obdrži zaposlene in da deluje neodvisno od Googla. Po statističnih podatkih iz junija leta 2006 je YouTube dnevno pregledovalo 100 milijonov ljudi, v 24 urah pa je bilo naloženih 65 000 novih video posnetkov. Po podatkih raziskave podjetja Nielsen/NetRatings stran obišče skoraj 20 milijonov uporabnikov, od tega 44 % žensk in 56 % moških, v starostih od 12 do 17 let (www.wikipedia.com).

Slika 5. Logotip YouTube.

2.3.6 SKYPE

Skype je brezplačno internetno telefonsko omrežje, ki omogoča medsebojno komuniciranje uporabnikov. Ponuja video ali glasovni pogovor in glasovni konferenčni pogovor, v katerega se lahko vključi do 5 uporabnikov, poleg tega pa tudi prenos besedilnih sporočil in datotek med uporabniki. Deluje na osnovi neposredne podatkovne povezave med uporabniki. Skype je imel po uradnih podatkih konec leta 2010 preko 660 milijonov uporabnikov, od tega jih je bilo vsak mesec z omrežjem povezanih povprečno 145 milijonov (Štumfl, 2012).

Omrežje in programsko opremo so razvili Estonci Ahti Heinla, Priit Kasesalu in Jaan Tallinn, ki so pred tem ustvarili že znano omrežje za deljenje datotek Kazaa. Prva javna preizkusna različica je bila izdana avgusta 2003. Z omrežjem je upravljalo zasebno podjetje Skype Limited s sedežem v Luksemburgu. Leta 2005 ga je prevzela spletna dražbena hiša eBay za 2,6 milijarde USD in nato leta 2009 prodala večinski delež skupini investicijskih družb za 2 milijardi USD. Maja 2011 je namero o prevzemu izrazilo podjetje Microsoft, ki je za Skype ponudilo 8,5

milijarde USD. Prevzem je bil zaključen oktobra 2011, ko sta ga odobrila ameriški in evropski urad za varstvo konkurence.

Slika 6. Logotip Skype.

2.3.7 INSTAGRAM

Instagram je aplikacija za delitev slik, videov in socialne mreže storitev, ki omogoča uporabnikom, da sprejmejo fotografije in video posnetke ter jih delijo na različnih platformah za socialno mreženje, kot so Facebook, Twitter, Tumblr in Flickr. Značilnost je, da omejuje fotografije v obliki kvadrata, ki je podobna Kodak instamatic. Uporabniki lahko uporabljajo tudi digitalne filtre za svoje slike. Najdaljši možni posnetek lahko traja 15 sekund (www.wikipedia.com).

Instagram sta ustvarila Kevin Systrom in Mike Krieger oktobra 2010. Storitve je hitro pridobila na priljubljenosti z več kot 100 milijonov aktivnih uporabnikov do aprila 2012 in več kot 300 milijoni do decembra 2014. Instagram je distribuirano preko Apple App Store, Google Play, in Windows Phone Store.

Slika 7. Logotip Instagram.

2.4 PREDNOSTI IN SLABOSTI SOCIALNIH OMREŽIJ

2.4.1 PREDNOSTI

Na internetnih socialnih omrežjih lahko ohranjamo medsebojne stike z ljudmi, ki jih tako ali drugače ne moremo videti v živo ter se z njimi pogovarjati. Ohranimo lahko stike z drugimi ljudmi, ki jih mogoče drugače ne bi spoznali (če živijo v drugem mestu, državi). Spletna socialna omrežja nam dajejo tudi možnost, da lažje komuniciramo z drugimi ljudmi, simpatijo, če si tega ne upamo narediti v realnem svetu. Takšen način je zelo priročen, še posebej za bolj sramežljive ljudi, saj so bolj samozavestni, če sogovorca ne vidijo oz. se z njim ne pogovarjajo iz oči v oči. Takšen način komuniciranja lahko uporabljamo za klepetanje s prijatelji od doma, pa še račun za telefon se ne bo višal. Tako se lažje dogovarjamo za kakšne stvari, ki se jih nismo uspeli takrat, ko smo se nazadnje videli. Lahko pa takšne spletne portale uporabimo le za krajšanje časa.

2.4.2 SLABOSTI

Seveda pa tudi spletna socialna omrežja imajo svoje slabe strani. Ena izmed teh je, da nas nekdo izsiljuje, da mu posredujemo svoje osebne podatke ali pa da mu posredujemo slike. Ne smemo zanemariti, da zaradi kraje gesla lahko izgubimo tudi svojo identiteto, zato je zelo pomembno, da si izberemo geslo, ki ga je težko uganiti. Ne smemo pustiti, da si računalnik zapomni geslo, ali da se pozabimo odjaviti iz profila na javnem računalniku, saj bodo tako ogroženi naši podatki in naša identiteta. Pazljivi moramo biti tudi pri objavljanju podatkov, saj vse kar objavimo na spletu, tam tudi ostane. Če objavimo kakšno sliko, ki se nam takrat zdi smešna, je možno, da se bo ta slika shranila na nek strežnik ali pa si jo bo kdo drug shranil. Tako bo to sliko zelo težko ali pa celo nemogoče zbrisati, ko si bomo to želeli. Veliko ljudi preveč časa porabi na internetu in spletnih omrežjih, tako da postanejo že odvisni od njih oz. živijo v virtualnem svetu. To je velika slabost spletnih socialnih omrežjih, saj je možno, da se tak človek, ki je zasvojen s internetnimi socialnimi omrežji ne bo zmožl družiti z ljudmi izven virtualnega sveta (www.zpm-mb.si).

3. REZULTATI

Za raziskovanje uporabe socialnih omrežij med učenci, smo pripravili anketni vprašalnik, ki je naveden spodaj.

RAZISKOVALNA NALOGA - Socialna omrežja

Pozdravljeni!

Sva Teo in Stian iz OŠ Lava. V letošnjem šolskem letu raziskujeva uporabo socialnih omrežji med osnovnošolci starimi od 10 do 15 let.

Prosiva te, da rešiš to anketo in s tem sodeluješ pri najinem raziskovanju. Hvala za sodelovanje!

Prosim vstavite vaše informacije:

Spol

Starost

- 10 let
- 11 let
- 12 let
- 13 let
- 14 let
- 15 let

Katera socialna omrežja poznaš? (možnih je več odgovorov)

- Facebook
- Twitter

- Skype
- Instagram
- You Tube
- Google+
- Flickr
- Tumblr

Katera socialna omrežja uporabljaš? (možnih je več odgovorov)

- Facebook
- Skype
- Twitter
- You Tube
- Google+
- Tumblr
- Instagram
- Flickr

Kdaj si si prvič ustvaril račun na katerem od socialnih omrežij?

- Preden sem bil star 10 let,
- Pri 10 letih
- Pri 11 letih

- Pri 12 letih
- Pri 13 letih
- Pri 14 letih
- Ne uporabljam socialnih omrežij,

Zakaj si si ustvaril profil na socialnem omrežju?

- Zaradi prijateljev
- Zaradi družine
- Zaradi punce/fanta
- Rad/a delim slike z drugimi,
- Da vidim, kaj drugi počnejo.
- Drugo

Kako pogosto uporabljaš socialna omrežja?

- Vsak dan enkrat
- Vsak dan dvakrat
- Vsak dan več kot dvakrat,
- Enkrat na teden
- Dvakrat na teden

Ali imaš na socialnem omrežju, ki ga najpogosteje uporabljaš, med prijatelji tudi svoje starše?

Da

Ne

Če si odgovoril na prejšnje vprašanje z ne, pojasni odgovor

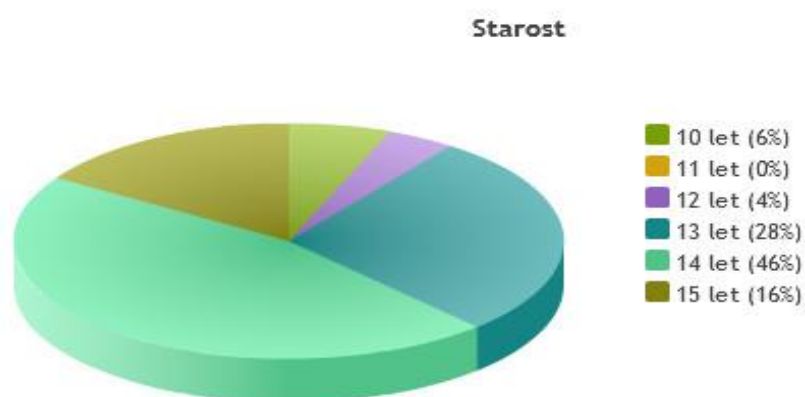

3.1 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Anketo je reševalo 46 % žensk in 54% moških.

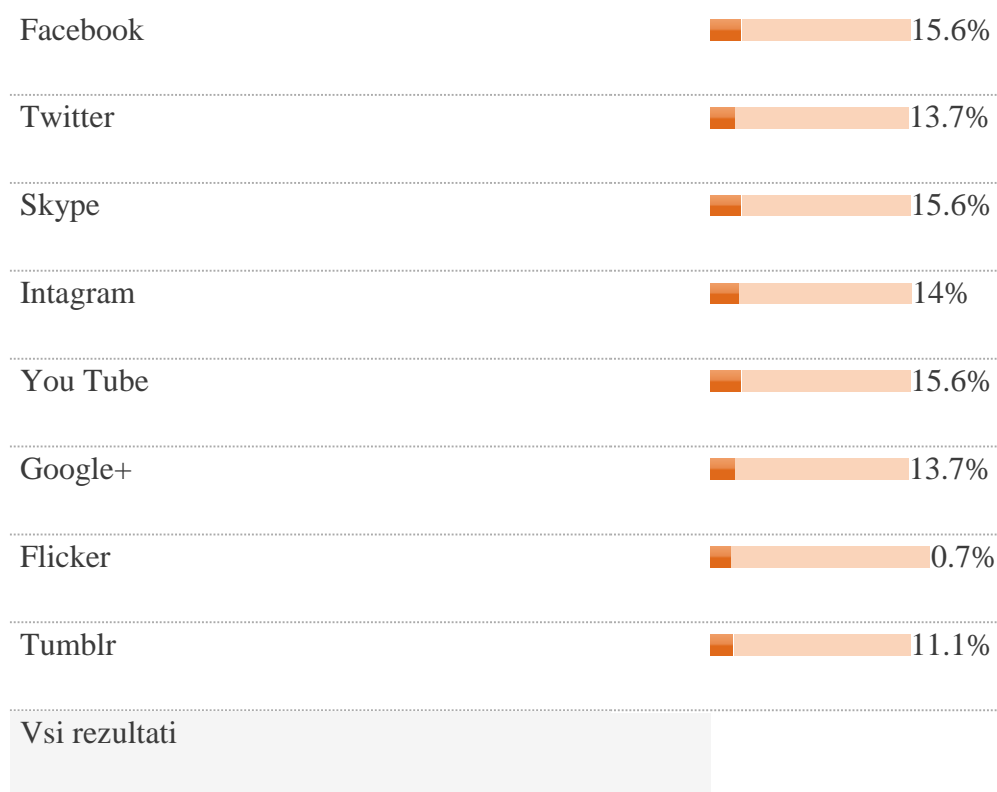

Anketo je rešilo 46 % štirinajstletnikov, 28 % trinajstletnikov, 16 % petnajstletnikov, 4 % dvanajstletnikov in 6 % desetletnikov, enajstletniki niso reševali ankete. Povprečna starost anketiranih je 14,2 leti. Rezultat nam govori sporoča tudi starost najaktivnejših uporabnikov računalnika.

Graf 1. Razporeditev anketiranih po starostnih skupin.

V raziskavi smo pri tretjem vprašanju ugotovili, da 15,6 % odstotkov vprašanih pozna oziroma je že slišalo za Facebook, YouTube in Skype, 14 % vprašanih pozna Instagram, 13,7 % je takšnih, ki poznajo Twitter in Google +, 11,1 % jih pozna Tumblr in le 0,7 % jih pozna Flickr.

Graf 2. Katera socialna omrežja poznaš?

Pri uporabi spletnih omrežij se rezultati nekoliko spremenijo, saj se je izkazalo, da učenci, nekatera socialna omrežja poznajo, a jih ne uporabljajo. Tako je med vprašanimi največ uporabnikov Facebooka in YouTubea, vsako od omenjenih socialnih omrežij uporablja kar 23,1%. Med uporabniki je še veliko tistih, ki uporabljajo Skype, in sicer je takšnih 19,5 %, nekoliko manjši je odstotek tistih, ki uporabljajo Google +, 12,3 %, in Instagram 11,3 %. Twitter jih uporablja še manj, 6,7 %, Tumblr 4,1 % in Flickr 1,4 %.

Facebook 23.1%

Graf 3. Katera socialna omrežja uporabljaš?

Naši anketiranci so že zelo zgodaj pričeli z uporabo socialnih omrežij, saj jih je le odstotek manj kot četrtnina (24 %) odgovorilo, da so si račun na socialnem omrežju odprli pri 10. letih, odstotek več kot četrtnina (26 %) pa je takšnih, ki so si račun odprli pri 11. letih. Med njimi je še 16 % takšnih, ki so si račun odprli pri 10. letih in 6 % tistih, ki so si ga ustvarili pri 13. letih. Nihče od anketirancev ni prvič odprl računa pri 14. letih, je pa med vprašanimi 6 % učencev, ki še nimajo računa na socialnem omrežju.

Graf 4. Kdaj si si prvič ustvaril račun na socialnem omrežju?

Kot razloge za uporabo socialnih omrežij mladi pravijo, da si ga najpogosteje odprejo zaradi prijateljev, takšnih je kar 56 %, zaradi družine le 2 %, zaradi simpatije 4 %. Takšnih, ki iz radovednosti, da bi izvedeli, kaj počnejo drugi odprejo uporabljajo socialna omrežja je 18 %, med vprašanimi pa je še 20 % takšnih, ki imajo druge razloge za uporabo.

Graf 5. Zakaj si si ustvaril profil?

Seveda nas je zanimalo tudi, kako pogosto posamezniki uporabljajo socialna omrežja, in sicer smo ugotovili, da je največ takšnih, ki jih uporabljajo več kot dvakrat na dan (46 %), vsak dan enkrat jih uporablja 26 % in dvakrat 16 %. Iz tega lahko sklepamo, da je dnevnih uporabnikov socialnih omrežij kar 88 %, kar je zelo veliko. Potem pa imamo na drugi strani zelo nizek odstotek »ne rednih« uporabnikov, ki omrežja uporabljajo le enkrat (4 %) ali dvakrat tedensko (8%).

Graf 6. Kako pogosto uporabljaš socialna omrežja?

Presenetili so nas odgovori na vprašanje, ali imajo na socialnem omrežju med svojimi prijatelji tudi starše, saj jih je kar 50 % odgovorilo, da jih imajo.

Graf 7. Ali imaš na socialnem omrežju, ki ga najpogosteje uporabljaš, za svoje prijatelje tudi starše?

Ker je na prejšnje vprašanje 50 % vprašanih odgovorilo, da nimajo staršev med prijatelji na socialnem omrežju, nas je zanimal tudi razlog, zakaj ne. Odgovori so bili zelo raznovrstni in jih ni bilo mogoče strniti v graf. Ugotovili pa smo, da večina nima staršev za prijatelje na socialnem omrežju zaradi tega, ker njihovi starši ne uporabljajo istega socialnega omrežja ali pa ga sploh ne uporabljajo, pojavili pa so se tudi odgovori, kot npr. ker ne želim, da bi me nadzorovali, ker želim malo zasebnosti, ne želim, da imajo neumestne komentarje na vsakdanje vsebine.

4. ZAKLJUČEK

Raziskovalno nalogo smo opravljali z namenom, da bi preverili, kako dobro učenci poznajo socialna omrežja. Zanimalo nas je osnovno poznavanje, saj menimo, da osnovnošolci še nismo »strokovnjaki« za socialna omrežja in da se komunikacija na ta način razmahne še-le v srednji šoli, ko se posamezniki, npr. bivši sošolci, ki so prej vse dneve preživeli skupaj, sedaj zaradi obiskovanja različnih šol ne vidijo in zanje predstavlja komunikacija na socialnih omrežjih najcenejša oblika komunikacije. Takšna oblika je priljubljena tudi zato, ker lahko objavljamo slike in videe, in se tako pohvalimo s čim ali pa se čudimo posameznim stvarim v življenju. Tega telefon ne omogoča. Socialna omrežja namreč omogočajo, da neko novico ob istem času posredujemo več deset, sto ali tisoč uporabnikom. Vse je odvisno števila naših »prijateljev« ali nastavitev, ki jih imamo na socialnem omrežju.

Na tem mestu je potrebno poudariti, da se mladi premalo zavedamo nevarnosti, ki prežijo na nas na spletu. To je zagotovo obsežna tema, ki bi jo veljalo kdaj obravnavati v kakšni raziskovalni nalogi. Najpogostejše pasti so: potrjevanje prijateljstev z ljudmi, ki jih ne poznamo, postanemo lahko žrtve kraje identitete (ko nekdo v našem imenu odpre profil in z njega neprimerno komentira vsebine drugih ali pa objavlja nespodobne fotografije ...), neprimerna samopromocija (v želji po »všečkih« mladi objavljajo neprimerne fotografije, večinoma je na njih preveč gole kože, ličil, cigaret, alkohola in drog), objavljanje lokacij na katerih se nahajamo, preživljanje časa z gledanjem v zaslon in obremenjevanjem kaj počnejo drugi, namesto da bi se posvetili skrbi zase.

Zagotovo obstajajo tudi dobre strani. Ljudje, ki so v življenju že veliko prepotovali in živeli na več lokacijah, znajo povedati, da jim socialna omrežja zelo koristijo pri ohranjanju stikov, z vrstniki pa nam služi predvsem kot pomoč pri komunikaciji s sošolci in prijatelji o stvareh, o katerih ne želimo govoriti s starši.

Naša raziskava je pokazala, da učenci že zelo zgodaj začnejo uporabljati socialna omrežja, saj je kar 40 % vprašanih povedalo, da so imeli odprt račun na socialnem omrežju preden so dopolnili 11 let, do 14. leta pa se je odstotek povzpел na 94 %. Našo H3 zato delno potrjujemo, saj si je pri 10. letih odprlo račun le 16 %, zato bi lahko hipotezo ovrgli, a če prištejemo še tiste, ki so si ga odprli pred desetim letom, potem bi morali hipotezo potrditi.

Pozitivno so nas presenetili odgovori o prijateljevanju staršev in otrok na socialnem omrežju, saj je kar 50 % vprašanih pritrdilno odgovorilo na vprašanje, tako moramo H 4 ovreči.

H 2 lahko potrdimo, saj smo ugotovili, da 46 % anketiranih pregleda socialna omrežja več kot dvakrat na dan.

Prav tako lahko potrdimo H 1, saj smo ugotovili, da se je kar 56 % vprašanih pridružilo socialnim omrežjem zaradi prijateljev.

Presenečeni smo bili nad dejstvom, da učenci v enakem odstotku, in sicer 15, 6 %, poznajo Facebook, Skype in YouTube. Na tem mestu smo pričakovali višje odstotke.

Ni pa presenetljivo, da imata med uporabo najvišji odstotek socialni omrežji Facebook in YouTube, saj obe kažeta na to, kaj je pomembno pri najstnikih, komunikacija in zabava (glasba in video posnetki).

Veseli nas, da smo imeli možnost in priložnost razmisliti o socialnih omrežjih, ob tem pa si ustvariti sliko o spletnih navadah učencev in delno spoznati njihov način preživljanja prostega časa.

Pri pripravi raziskovalne naloge smo uživali, saj smo se naučili veliko novega. Upam, da ste kaj novega izvedeli tudi vi.

Zaključujemo z mislijo Marka Zuckerberga, ustanovitelja Facebooka, ki pravi: »Ni vprašanje, kaj želimo vedeti o drugih ljudeh, ampak to, kaj želimo ljudem sporočiti o nas samih.« S povedanim se zagotovo strinjamo, saj večina uporablja socialna omrežja tudi za lastno promocijo in za dviganje samopodobe z (ne)primernimi vsebinami, vse v žeji po priznanju in izstopanju iz množice.

Želimo si, da socialna omrežja ne bi postala zgolj orodja za promoviranje, temveč bi ohranila svoj prvotni namen, ki je bil združevati in povezovati ljudi med sabo.

5. VIRI IN LITERATURA

Socialna omrežja ter zgodovina socialnih omrežij. Dostopno na svetovnem spletu:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Spletno_socialno_omre%C5%BEje

Twitter. Dostopno na svetovnem spletu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Twitter>

Flickr. Dostopno na svetovnem spletu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Flickr>

Instagram. Dostopno na svetovnem spletu: <http://en.wikipedia.org/wiki/Instagram>

Google+. Dostopno na svetovnem spletu: <http://en.wikipedia.org/wiki/Google%2B>

Facebook. Dostopno na svetovnem spletu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Facebook>

YouTube. Dostopno na svetovnem spletu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/YouTube>

Skype. Dostopno na svetovnem spletu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Skype>

Plusi in minusi soc. omrežij. Dostopno na svetovnem spletu: http://www.zpm-mb.si/attachments/sl/943/OS_Sociologija_Socialna_omrezja_plusi_minusi.pdf

Zgodovina. Dostopno na svetovnem spletu: <http://web.sc-celje.si/tomi/seminarske2012/Skupina5/Zgodovina.html>

Družabna omrežja. Dostopno na svetovnem spletu: <http://www.portalosv.si/druzabna-omrezja/znacilnosti-druzabnih-omrezij/>

Štumfl, Matej. 2012. Analiza sistema poenoteni komunikacij Microsoft LYNC. 2010. Maribor, Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko.